Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Національний університет водного господарства та природокористування

Кафедра менеджменту

101- 127

Методичні вказівки

до виконання контрольної роботи з дисципліни
„Товарознавство” студентами напряму підготовки 6.030601
„Менеджмент” заочної форми навчання

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Рекомендовано методичною комісією за напрямом підготовки „Менеджмент”
Протокол № __від _____2010 р.

Рівне – 2010

Національний університет водного господарства та природокористування

Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни „Товарознавство” студентами напряму підготовки 6.030601 „Менеджмент” заочної форми навчання / Скрипчук П.М., Судук О.Ю. - Рівне, НУВГП 2010. – 14 с.

Упорядники: П. М. Скрипчук, канд. тех. наук, доцент
О.Ю. Судук, канд. с.-г. наук, ст. викладач

Відповідальний за випуск Л.Ф. Кожушко, доктор тех. наук, професор, завідувач кафедри менеджменту

ЗМІСТ

1. ВСТУП 3
2. Вказівки до виконання контрольної роботи 4
3. Тематичний план дисципліни 5
4. Перелік питань до виконання контрольної роботи 6
5. Рекомендована література 7
6. Додаток 12

©Скрипчук П.М., Судук О.Ю., 2010
© НУВГП, 2010

1. ВСТУП

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Економічний успіх на ринку виробника і посередника, головним чином, залежить від товару, який пропонується споживачу. Товар завжди знайде споживача, якщо він є конкурентоспроможним, прогресивним, відповідає сучасному рівню розвитку науково-технічного прогресу.

Метою вивчення дисципліни «Товарознавство» є формування у студенів знань про науково-теоретичні основи товарознавства та споживчі властивості продукції виробничо-технічного призначення, які зумовлюють її споживчу цінність і здатність задовольняти потреби споживача.

З цих позицій дисципліна «Товарознавство» займає важливе місце у системі підготовки фахівців з маркетингу, оскільки формує систему теоретичних знань, необхідних для вирішення практичних завдань у сфері маркетингової діяльності на виробництві та у сфері товарообігу основних груп товарів виробничого призначення.

Основними завданнями дисципліни є: формування принципів і методів вивчення товарознавства; визначення основних властивостей, які становлять споживчу цінність товарів; вивчення класифікації і кодування товарів; вивчення основних видів, асортименту та властивостей продукції виробничо-технічного призначення; вивчення сфер використання товарів і їх взаємозамінності; вивчення умов і правил упаковки, маркування, кодування, збереження і транспортування продукції; інформаційне забезпечення товароруху від виробника до споживача.

Внаслідок вивчення дисципліни студентами повинні бути здобуті знання про споживчі властивості товарів, які визначають їх споживчу цінність, якість і конкурентоспроможність, а також про їх виробників, структуру ринку відповідних товарних груп і основні тенденції його розвитку.

Знання основних споживчих властивостей та асортименту товарів дає можливість суб'єктам ринку визначити потребу в них, займатися їх закупівлею і продажем, вирішувати питання заміни одних товарів на інші, визначати їх стан на ринку, а також залежність попиту на них від зміни кон'юнктури, формувати цінову політику, визначати досягнення і перспективи науково-технічного прогресу у сфері виробництва і використання товарів.

2. ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Національний університет водного господарства та природокористування

В методичних вказівках наведено тематичний курс з розглядом конкретних питань, список використаної літератури, перелік питань для виконання контрольної роботи. Дисципліна “Товарознавство” вивчає: загальні та прикладні питання товарознавства щодо продовольчих і не продовольчих товарів, ідентифікацію та експертизу товарів, маркування продукції, основи стандартизації і сертифікації якості продукції та державної системи стандартизації, технології проведення експертизи, види фальсифікації, способи захисту від фальсифікації тощо. В результаті вивчення дисципліни “Товарознавство” студент повинен:

знати: сутність, принципи, методики товарознавства; правові основи та нормативну базу; способи ідентифікації продукції; перевірку якості продукції; види і способи маркування продукції; державну систему стандартизації і сертифікації; методичні основи фальсифікації продукції.

вміти: використовувати маркування, товарносупровідні документи на практиці; виявляти причини, передбачати наслідки від фальсифікації продукції; визначати можливу ступінь відповідальності за фальсифікацію якості продукції; проводити комплексну, науково обґрунтовану експертизу продукції; проводити ідентифікацію товарів та їх якості.

Перед написанням контрольної роботи кожному студенту необхідно опрацювати навчальний матеріал у такій послідовності: ознайомитись з тематичним планом дисципліни, підібрати і вивчити рекомендовану літературу, виконати завдання відповідно до варіанта. Кожний студент виконує контрольну роботу по одному із 10 варіантів. Варіант визначається за останньою цифрою залікової книжки студента (див. додаток 1). Так, наприклад, студент, номер залікової книжки якого закінчується цифрою 5, повинен звернутися до додатку і визначити для себе номери завдань: 5, 15, 25, 35, 45, 55, 65.

Завдання повинні бути виконані згідно рекомендованих літературних джерел, достатніми за оформленням та з наведенням прикладів, схем, таблиць.

Оформлення контрольної роботи повинно відповідати вимогам, що ставляться до контрольних робіт студентів.

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

ВСТУП

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Тема 1. Основи товарознавства

Сутність і принципи дисципліни. Функції. Поняття та терміни. Завдання товарознавства. Товарознавча характеристика.

Тема 2. Предмет товарознавства

Об’єкти і суб’єкти товарознавства. Класифікація товарів. Кодування. Асортимент. Якість. Споживчі властивості. Фізичні властивості.

Тема 3. Державна система стандартизації і сертифікації

Діяльність Держспоживстандарту України із забезпечення якості продукції. Контроль якості продукції і послуг. Нормативні документи. Сертифікація продукції. Сертифікат відповідності. Екологічна сертифікація.

Тема 4. Товарна інформація

Види, форми та засоби товарної інформації. Комерційна, споживацька товарна інформація. Правила роздрібної торгівлі непродовольчими товарами. Основні вимоги до товарної інформації. Відповідальність продавця за відмову в наданні споживачам необхідної, доступної та достовірної інформації про товар.

Тема 5. Ідентифікація товарів

Основні функції ідентифікації. Засоби ідентифікації. Види ідентифікації. Об'єкти ідентифікації. Критерії ідентифікації. Організаційне забезпечення ідентифікації товарів. Технічне (технологічне) забезпечення ідентифікації товарів

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2

Тема 6. Маркування як засіб товарної інформації

Основні функції маркування. Вимоги до маркування. Виробниче маркування. Торгове маркування. Акцизне маркування. Виробниче маркування. Таврування та штампування як спосіб маркування.

Тема 7. Експертиза товарів

Поняття та терміни товарознавчих експертиз. Органи, які уповноважені проводити товарознавчі експертизи. Види експертиз. Інформаційні засоби експертизи товарів. Права та обов'язки експерта. Комплексна експертиза. Контрольна експертиза.

Тема 8. Технологія проведення експертизи товарів

Експертиза кількості та якості. Документальна експертиза. Правова база проведення кількісної експертизи. Маса брутто і нетто. Прямі і не прямі методи вимірювань. Правила проведення приймальної експертизи за якістю.

Тема 9. Гігієнічна, санітарна, ветеринарна, та екологічна експертиза товарів

Національний університет водного господарства та природокористування

Гігієнічна експертиза. Санітарна експертиза. Ветеринарна експертиза. Основні завдання ветеринарної експертизи. Екологічна експертиза. Відповідність якості виробів вимогам ДСТУ або вимогам технічних умов контрактів та затверджених зразків.

Тема 10. Фальсифікація товарів

Поняття фальсифікації. Об'єкти та види фальсифікації. Способи захисту продукції від фальсифікації. Асортиментна фальсифікація. Асортиментна фальсифікація. Кількісна фальсифікація.

4. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Задачі Закону України „Про захист прав споживачів”, постанов Кабміну та Верховної Ради
2. Сутність і принципи дисципліни „Товарознавство”.
3. Основні категорії, поняття і терміни.
4. Завдання товарознавства, приклади із сьогодення.
5. Товарознавча характеристика: сутність і задачі.
6. Об’єкти і суб’єкти товарознавства.
7. Класифікація товарів, приклади із непродовольчих товарів.
8. Кодування товарів, приклади.
9. Асортимент, характеристика асортименту, приклади.
10. Якість товарів і взаємозв’язок із конкурентоспроможністю.
11. Споживчі властивості товарів.
12. Фізичні властивості товарів.
13. Державна система стандартизації: задачі і призначення в галузі товарознавства.
14. Контроль якості продукції і послуг.
15. Діяльність Держспоживстандарту України із забезпечення якості продукції.
16. Нормативні документи у галузі товарознавства.
17. Сертифікація якості продукції.
18. Сертифікат відповідності: задачі, оформлення.
19. Екологічна сертифікація продукції.
20. Види, форми та засоби товарної інформації.
21. Стандарти ISO 9000: необхідність, значення, зв'язок із простежуваністю якості продукції.
22. Стандарти із сертифікації якості сировини і продукції.
23. Тенденції розвитку стандартизації і сертифікації систем управління якістю та їх зв'язок із якістю сировини і продукції.

Національний університет водного господарства та природокористування

24. Сертифікація продукції в УкрСЕПРО.
25. Екологічне маркування продукції.
26. Маркування харчової продукції.
27. Значення стандартизації і сертифікації в міжнародній торгівлі продуктами харчування.
28. Комерційна, споживацька товарна інформація.
29. Основні вимоги до товарної інформації.
30. Відповідальність продавця (власника бізнесу) за якість продукції.
31. Ідентифікація товарів: сутність, задачі.
32. Основні функції ідентифікації. Засоби ідентифікації.
33. Види ідентифікації. Об'єкти ідентифікації.
34. Критерії ідентифікації. Організаційне забезпечення ідентифікації товарів.
35. Технічне (технологічне) забезпечення ідентифікації товарів.
36. Маркування як засіб товарної інформації.
37. Основні функції маркування. Вимоги до маркування.
38. Торгове маркування. Акцизне маркування.
39. Виробниче маркування, приклади, задачі. Таврування.
40. Поняття та терміни товарознавчих експертиз.
41. Органи, які уповноважені проводити товарознавчі експертизи. Види експертиз.
42. Інформаційні засоби експертизи товарів.
43. Комплексна і контрольна експертиза.
44. Експертиза кількості та якості. Документальна експертиза.
45. Правила проведення експертизи продовольчих товарів.
46. Задачі санітарної, ветеринарної експертизи.
47. Задачі екологічної експертизи, приклади.
48. Відповідальність за проведення товарознавчих експертиз.
49. Поняття фальсифікації. Об'єкти та види фальсифікації.
50. Способи захисту продукції від фальсифікації.
51. Асортиментна і кількісна фальсифікація.
52. Формування асортименту товарів у торгівельній мережі.
53. Експлуатаційні знаки. Товаросупровідні документи.
54. Безпека продовольчої продукції: генетично модифікована продукція.
55. Безпека продовольчої продукції: постанови Кабміну та вимоги міжнародних стандартів.
56. Порядок заняття торгівельною діяльністю.

Національний університет водного господарства та природокористування

57. Завдання товарознавства у забезпеченні якості життя.
58. Роль і функції промислових палат у формуванні правил торгівлі.
59. Експертиза якості сільськогосподарської сировини.
60. Товарознавча судова експертиза товарів.
61. Митна експертиза товарів.
62. Штрихове кодування, приклади.
63. Обов'язкова та добровільна сертифікація продукції.
64. Вартісна фальсифікація в практиці товарознавства.
65. Метрологічне забезпечення торгівельної діяльності.
66. Роль товарознавства в підвищенні якості і безпечності продовольчих товарів.
67. Порівняльна характеристика властивостей різних видів тари та паковання продовольчих товарів.
68. Характеристика екологічного маркування на матеріалах торговельного підприємства.
69. Товарознавча характеристика асортименту та споживних властивостей хліба на матеріалах торговельного підприємства.
70. Товарознавча характеристика асортименту, оцінка якості електронагрівальних приладів для приготування і підігрівання їжі на матеріалах магазину (на Ваш вибір).

Національний університет водного господарства та природокористування

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

з товарознавства продовольчих товарів:

1. Сирохман І.В., Задорожний І.М., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів. Підручник. — К.: Лібра, 2001.
2. Стефаненко С.П., Бевза С.С. Товарознавство харчових продуктів. Навчальний посібник. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2004.
3. Титаренко Л.Д., Павлова В.А., Залигіна В.Д. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.
4. Про захист прав споживачів: Закон України від 15 грудня 1993 року за № 3682-XII// Урядовий кур'єр, № 56.
5. Про стандартизацію: Закон України від 17 травня 2001року за № 2408-III.// Стандартизація і якість, № 2 ,2001.
6. Пономарьов П.Х., Генетично модифікована продовольча сировина і харчові продукти, вироблені з її використанням: Навч. Посібник / П.Х. Пономарьов, І.В. Донцова – К.: Центр учбової літератури, 2009.
7. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими товарами: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської

Національний університет водного господарства та природокористування

інтеграції України від 11 липня 2003 року, №185. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2003 року, за № 628-7949// Основные правила торговли. Сборник: Харьков, 2003 р.
8. Про затвердження переліку харчових добавок, дозволених для використання у харчових продуктах: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 1999р. за №12 // Ваше здоров'я №5 1999.
9. Ващенко В.В., Ясинська Н.С. Основи товарознавства продовольчих товарів. Опорний конспект лекцій. – К.: КНТЕУ, 2002.
10. Дубініна А.А., Жук Ю.Т., Жук В.А. Товарознавство смакових товарів: Навчальний посібник/ ТОВ «Видавничий дім «Професіонал». – Київ, 2004.
11. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996// Юрінком № 23, 1996.
12. Кириченко Л.С. Крохмаль, цукор, мед та кондитерські вироби: Підручник. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2006.
13. Коробкіна З.В., Романенко О.Л. Товарознавство смакових товарів: Підруч. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2003.
14. Николаева М.А. Товароведение потребительских товаров. Теоретические основы. Учебник для вузов. — М.: Издательство НОРМА, 2000.
15. Збірка нормативних документів (санітарна і ветеринарна експертиза товарів та продукції) Видавництво „Леонорм" (бібліографія НУВГП).
16. Орлова Н.Я., Пономарьов П.Х. Товарознавство продовольчих товарів. Фрукти, ягоди, гриби та продукти їхньої переробки : Підручник. -– К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 2002.
17. Пономарьов П.Х., Донцова І.В., Гірняк Л.І. Товарознавство тропічних і субтропічних фруктів: Навчальний посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2006.
18. Про захист прав споживачів: Закон України від 15 грудня 1993 року за № 3682-XII// Урядовий кур'єр, № 56.
19. Про стандартизацію: Закон України від 17 травня 2001року за № 2408-III.// Стандартизація і якість, № 2 ,2001.
20. Про безпечність та якість харчових продуктів : Закон України від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР // Стандарты и качество, № 4, 1998.
21. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції: Закон України від 14 січня 2000 року за № 1393-XIV// Стандарты и качество №23, 2000.
22. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі продовольчими

Національний університет водного господарства та природокористування

товарами: Наказ Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 11 липня 2003 року, №185. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 23 липня 2003 року, за № 628-7949// Основные правила торговли. Сборник: Харьков, 2003 р.
23. Про затвердження правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями: Постанова Кабінету Міністрів України від 30 липня 1996 року за №854 // Основные правила торговли. Сборник, Харьков, 1997.
24. Про впровадження штрихового кодування товарів: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 травня 1996 р. №574// Галицькі контракти №117 1996.
25. Про затвердження переліку харчових добавок, дозволених для використання у харчових продуктах: Постанова Кабінету Міністрів України від 4 січня 1999р. за №12 // Ваше здоров'я №5 1999.
26. Про зерно та ринок зерна в Україні: Закон України від 4 липня 2002 року № 37- IV // Урядовий кур'єр № 138 від 31 липня 2002 року.
27. Про молоко та молочні продукти: Закон України від 24 червня 2004 року № 1870 – IV // Урядовий кур'єр, № 125 від 30 червня 2004 р.
28. Рудавська Г.Б., Тищенко Є.В. Харчові концентрати: Підручник. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2001.
29. Стефаненко С.П., Бевза С.С. Товарознавство харчових продуктів. Навчальний посібник. – Вінниця: ДП «ДКФ», 2004.
30. Титаренко Л.Д., Павлова В.А., Залигіна В.Д. Ідентифікація та фальсифікація продовольчих товарів: Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2006.

із товарознавства непродовольчих товарів:

31. Войнаш Л.Г., Байдакова Л.І., Діані О.Т., Козьмич Д.І. ін. Товарознавство непродовольчих товарів. ч.1,2/Підручник. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2004.-436 с, 532 с.
32. Галик І.С., Семак Б.Д. Товарознавство непродовольчих товарів. Ч.2 Товарознавство трикотажних товарів. К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2001. – 296 с.
33. Глушкова Т.Г., Товари культурно-побутового призначення: Підручник.-К.: Київ. Нац.торг.-економ.ун-т, 2004. – 550 с.-(Сер. "Товарознавство).
34. Журнали «Потребитель + рынок», «Легка примисловість», «Товар лицом», «Потребитель Украины», «Контракти».
35. Пасальський Б.К. Хімія та методи дослідження сировини та матеріалів: нац. посіб. / за ред. А.А. Мазаракі.- Київ. нац.торг.-екон. ун-

Національний університет водного господарства та природокористування

т, 2005.-237 с.
36. Полікарпов І.С., Шийко І.І. Товарознавство електропобутових машин: посібник – К.: Центр навчальної літератури, 2006.-336 с.
37. Сучасні проблеми товарознавства: Зб. наук. праць.-К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2004.-263 с.
38. Сирохман І.В., Завгородня В.М. Товарознавство пакувальних матеріалів і тари: Підручник.-К.6 ЦНЛ, 2005.-614 с.
39. Шепелев А.Ф., Печенежская И.Я. Товароведение и экспертиза ювелирных и металлохозяйственных товаров. (серия «Учебники, учебные пособия». – Ростов н/Д: издательский центр «Феникс», 2002.
40. Шелепев А.Ф., Галаджеян В.А, Торов А.С. Товароведение и експертиза силикатных и строительных товаров: Учебное пособие. – Ростов н/Д: издательский центр «МарТ», 2002.-176 с.
41. Яковлева Л.А., Кутакова Г.С. Товароведение парфюмерно-косметических товаров. Учеб. для вузов. – СПб. : Издательство «Лань», 2001.-256 с.

Інтернет-ресурси

Защита прав потребителей – www
Официальный дистрибьютор Olympus Дилер Pentax
Деловой украинский журнал «Эксперт» –
Справочник Потребителя **–** www.ua
Товароведение – www.znaytovar .ru
Faostat - інформація про продовольство на рівні світу (статистика, безпека, тенденції тощо)

Рекомендовані періодичні видання: „Світ якості”, „Стандартизація, сертифікація, якість”, *„Легка промисловість”, „Контракти”, „Портебитель + рынок”, „Справочник потреби теля”, „Тест”,* „Продукты питання”, „Брутто”, „Товар лицом”, „Drinks +”, „Харчова та переробна промисловість”, „Продукты и ингредиенты”.

Національний університет
водного господарства
та природокористування

ДОДАТОК 1.

Перелік питань для виконання контрольної роботи

Порядковий номер питання	Варіанти									
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**0**
1	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
3	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
4	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40
5	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
6	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
7	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70

Зразок підпису контрольної роботи

Національний університет
водного господарства
та природокористування

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та природокористування
_____факультет
(заочна форма навчання)

Контрольна робота №_

З предмету_____шифр___

Студента (тки)
Курсу_____групи_____спеціальності_____
_____
(прізвище, ім`я, по-батькові студента)

Оцінка_____
Перевірив викладач_____

Рівне -___ рік